



Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 20 grudnia 2017 r. *

Odesłanie prejudycjalne – Rozporządzenie (WE) nr 6/2002 – Wzory wspólnotowe – Artykuł 110 ust. 1 – Brak ochrony – Klauzula „naprawy” – Pojęcie „cechy części składowej produktu złożonego” – Naprawa produktu złożonego w celu nadania mu pierwotnego wyglądu – Środki, jakie mają zostać przyjęte przez użytkownika celem powołania się na klauzulę „naprawy” – Obręcz kół samochodu stanowiąca idealną replikę modelu oryginalnej obręczy kół

W sprawach połączonych C-397/16 i C-435/16

mających za przedmiot wnioski o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożone przez Corte d'appello di Milano (sąd apelacyjny w Mediolanie, Włochy) i przez Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy) postanowieniami z dnia 15 czerwca i 2 czerwca 2016 r., które wpłynęły do Trybunału, odpowiednio, w dniu 18 lipca i 4 sierpnia 2016 r., w postępowaniach:

Acacia Srl

przeciwko

Pneusgarda Srl, w upadłości,

Audi AG (C-397/16)

oraz

Acacia Srl,

Rolando D'Amato

przeciwko

Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG (C-435/16),

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: M. Ilešić (sprawozdawca), prezes izby, A. Rosas, C. Toader, A. Prechal i E. Jarašiūnas, sędziowie,

rzecznik generalny: H. Saugmandsgaard Øe,

sekretarz: R. Schiano, administrator,

* Języki postępowania: niemiecki i włoski.

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 14 czerwca 2017 r.,
rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Acacia Srl oraz D'Amato przez F. Munariego, M. Esposito i A. Macchi, avvocati, oraz przez B. Schneidersa, D. Treuego i D. Thomę, Rechtsanwälte,
- w imieniu Audi AG przez G. Hasselblatta, Rechtsanwalt, oraz przez M. Cartellę i M. Locatelliego, avvocati,
- w imieniu Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG przez B. Ackermanna oraz C. Klawittera, Rechtsanwälte,
- w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez M. Santorę, S. Fiorentinę oraz L. Cordiego, avvocati dello Stato,
- w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzega, M. Hellmanna oraz J. Techerta, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu francuskiego przez D. Segoina, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu niderlandzkiego przez M. Bulterman i H. Stergiou, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez J. Samnaddę, V. Di Bucciego oraz T. Scharfa, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 28 września 2017 r.,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczą art. 110 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 6/2002 z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów wspólnotowych (Dz.U. 2002, L 3, s. 1).
- 2 Wnioski te zostały złożone w ramach dwóch sporów, z jednej strony między Acacia Srl (zwaną dalej „spółką Acacia”) i Pneusgarda Srl w upadłości a Audi AG (zwaną dalej „spółką Audi”) oraz z drugiej strony między spółką Acacia i jej prezesem, Rolandem D'Amato, a Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG (zwaną dalej „spółką Porsche”) w przedmiocie utrzymywanego naruszenia przez spółkę Acacia wzorów wspólnotowych, względem których Audi i spółka Porsche są podmiotami uprawnionymi.

Ramy prawne

Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej

- 3 Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej zostało przyjęte decyzją Rady 94/800/WE z dnia 22 grudnia 1994 r. dotyczącą zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej w dziedzinach wchodzących w zakres jej kompetencji porozumień będących wynikiem negocjacji wielostronnych w ramach Rundy Urugwajskiej (1986–1994) (Dz.U. 1994, L 336, s. 1). Jego art. 26 ust. 2 stanowi:

„Członkowie mogą ustanowić ograniczone wyjątki od ochrony wzorów przemysłowych, pod warunkiem że takie wyjątki nie będą bezzasadnie sprzeczne z normalnym wykorzystaniem chronionych wzorów przemysłowych i nie będą bezzasadnie naruszały prawnie uzasadnionych interesów właściciela chronionego wzoru, biorąc także pod uwagę prawnie uzasadnione interesy stron trzecich”.

Prawo Unii

Dyrektywa 98/71/WE

- 4 Motyw 19 dyrektywy 98/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 1998 r. w sprawie prawnej ochrony wzorów (Dz.U. 1998, L 289, s. 28) stanowi:

„szybkie przyjęcie niniejszej dyrektywy stało się sprawą nagłą dla wielu sektorów przemysłu; całkowite zbliżenie przepisów prawnych państw członkowskich dotyczących stosowania wzorów chronionych do celów pozwalających na reperację złożonego produktu w taki sposób, by przywrócić mu oryginalny wygląd, w przypadku kiedy produkt zawierający [wzór] lub objęty wzorem tworzy część składową złożonego produktu, którego wygląd warunkuje istnienie ochrony wzoru, nie może zostać wprowadzone na obecnym etapie; brak pełnego zbliżenia przepisów prawnych państw członkowskich dotyczących korzystania z chronionych wzorów dla takiej naprawy produktów złożonych nie powinien stanowić przeszkody dla zbliżenia tych różnych postanowień krajowych, które w sposób najbardziej bezpośredni wpływają na funkcjonowanie rynku wewnętrznego; z tego powodu państwa członkowskie w tym czasie powinny utrzymać w mocy te postanowienia prawne, które są zgodne z traktatem i odnoszą się do korzystania ze wzoru części składowej używanej w celu naprawy produktu złożonego w taki sposób, by przywrócić mu wygląd początkowy, lub jeśli wprowadzą one nowe postanowienia odnoszące się do takiego korzystania, cel tych postanowień powinien jedynie odnosić się do liberalizacji rynku tych części [...]”.

- 5 Artykuł 14 tej dyrektywy, zatytułowany „Przepisy przejściowe”, stanowi:

„Aż do dnia przyjęcia wprowadzonych zmian do niniejszej dyrektywy, na wniosek Komisji, zgodnie z przepisami art. 18, państwa członkowskie utrzymują w mocy istniejące przepisy prawa krajowego odnoszące się do użytkowania wzoru części składowej stosowanej do naprawy produktu złożonego w taki sposób, by przywrócić mu jego wygląd początkowy, i wprowadzają zmiany do tych przepisów, jedynie jeśli celem jest liberalizowanie rynku tych części”.

Rozporządzenie nr 6/2002

6 Motywy 1, 9 i 13 rozporządzenia nr 6/2002 brzmią następująco:

„(1) Ujednolicony system otrzymywania wzoru wspólnotowego, objętego jednolitą ochroną z jednolitym skutkiem w obrębie całego terytorium Wspólnoty, realizowałby cele wspólnotowe ustanowione w traktacie.

[...]

(9) Przepisy prawa materialnego niniejszego rozporządzenia w sprawie prawa dotyczącego wzoru powinny być dostosowane do odpowiednich przepisów dyrektywy 98/71/WE.

[...]

(13) Niemożliwe okazało się osiągnięcie, w myśl dyrektywy 98/71/WE, całkowitego zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich w sprawie wykorzystywania chronionych wzorów do celów udzielania zezwolenia na naprawę produktu złożonego w celu przywrócenia mu pierwotnego wyglądu, w przypadku gdy wzór odnosi się do produktu lub zawiera się w produkcie stanowiącym część składową produktu złożonego, od którego wyglądu uzależniony jest chroniony wzór. W ramach procedury koncyliacji w sprawie wymienionej dyrektywy Komisja podjęła się dokonania przeglądu konsekwencji przepisów tej dyrektywy trzy lata po upływie nieprzekraczalnego terminu transpozycji dyrektywy, w szczególności w sektorach przemysłu, których dotyczy to w największym stopniu. W tej sytuacji odpowiednie jest nieprzyznanie ochrony zarezerwowanej dla wzorów wspólnotowych wzorowi odnoszącemu się do produktu lub zawierającemu się w produkcie stanowiącym część składową produktu złożonego, od którego wyglądu uzależniony jest wzór i który wykorzystywany jest do celów naprawy produktu złożonego w celu przywrócenia mu pierwotnego wyglądu, do czasu ustalenia przez Radę polityki w sprawie niniejszej kwestii na podstawie wniosku Komisji”.

7 Artykuł 3 tego rozporządzenia stanowi:

„Na użytek niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) »wzór« oznacza postać całego lub części produktu, wynikającą w szczególności z cech linii, konturów, kolorystyki, kształtu, tekstury lub materiałów samego produktu lub jego ornamentacji;
- b) »produkt« oznacza każdy przedmiot przemysłowy lub rękodzielniczy, włączając w to między innymi części przeznaczone do stworzenia produktu złożonego, opakowanie, wygląd zewnętrzny, symbole graficzne oraz kroje pisma typograficznego, jednakże z wyłączeniem programów komputerowych;
- c) »produkt złożony« oznacza produkt, który składa się z wielu części, które mogą być zastępowane, umożliwiając rozłożenie i ponowne złożenie tego produktu”.

8 Artykuł 4 omawianego rozporządzenia, zatytułowany „Warunki ochrony”, stanowi:

„1. Wzór jest chroniony jako wzór wspólnotowy w zakresie, w jakim ten wzór jest nowy i posiada indywidualny charakter.

2. Wzór stosowany [Wzór naniesiony na produkt] lub zawarty w produkcie, który stanowi część składową produktu złożonego, jest uważany za nowy i posiada indywidualny charakter jedynie:

- a) jeżeli część składowa włączona do produktu złożonego pozostaje widoczna podczas zwykłego używania tego produktu; i
- b) w stopniu, w jakim te widoczne cechy części składowej spełniają swoje wymogi co do nowości i indywidualnego charakteru.

3. »Zwykłe używanie« w rozumieniu ust. 2 lit. a) oznacza używanie przez użytkownika końcowego, wyłączając konserwację, obsługę i naprawę».

9 Artykuł 19 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi, co następuje:

„1. Zarejestrowany wzór wspólnotowy przyznaje jego właścicielowi wyłączne prawo do jego używania i zakazywania osobom trzecim jego używania, które [gdy] nie mają jego zgody. Wyżej wymienione używanie obejmuje w szczególności wytwarzanie, oferowanie, wprowadzanie do obrotu, import, eksport lub używanie produktu, w którym wzór jest zawarty bądź zastosowany, lub składowanie takiego produktu w tych celach”.

10 Artykuł 110 rozporządzenia nr 6/2002, zatytułowany „Przepisy przejściowe”, stanowi:

„1. Do czasu wejścia w życie, w związku z propozycją Komisji, zmian do niniejszego rozporządzenia, ochrona z tytułu wzoru wspólnotowego nie przysługuje wzorowi [w odniesieniu do wzoru], który stanowi część składową produktu złożonego wykorzystywanego, w rozumieniu art. 19 ust. 1, do celów naprawy tego produktu złożonego, aby przywrócić mu jego pierwotną postać.

2. Propozycja Komisji, o której mowa w ust. 1, zostanie przedstawiona w tym samym czasie co zmiany, które proponuje Komisja w tym zakresie na podstawie art. 18 dyrektywy 98/71/WE, i uwzględni te zmiany”.

Postępowania główne i pytania prejudycjalne

Sprawa C-397/16

11 Audi jest właścicielem szeregu wzorów wspólnotowych obręczy kół ze stopów aluminium.

12 Spółka Acacia wytwarza pod znakiem towarowym WSP Italy obręcze kół ze stopów aluminium, które sprzedaje swojej stronie internetowej dostępnej w wielu językach. Zdaniem sądu odsyłającego niektóre z tych obręczy są identyczne z obręczami ze stopów aluminium produkowanych przez Audi. Na obręczach kół produkowanych przez spółkę Acacia jest ostemplowane „NOT OEM”, co oznacza niewyprodukowane jako wyposażenie oryginalne. Dokumentacja handlowa i techniczna towarzysząca tym produktom, faktury sprzedaży oraz strona internetowa spółki Acacia wskazują, że przedmiotowe obręcze kół są sprzedawane wyłącznie w celu wykorzystania ich jako części zamiennych przeznaczonych do naprawy.

13 Spółka Audi wystąpiła do Tribunale di Milano (sądu w Mediolanie, Włochy) ze skargą mającą zasadniczo na celu stwierdzenie, że produkcja i sprzedaż przez spółkę Acacia przedmiotowych obręczy kół stanowi naruszenie należących do niej wzorów wspólnotowych. Sąd ten uwzględnił tę skargę.

- 14 Od tego orzeczenia spółka Acacia wniosła apelację do Corte d'appello di Milano (sądu apelacyjnego w Mediolanie, Włochy). Sąd ten, po stwierdzeniu w szczególności istnienia sprzecznych ze sobą orzeczeń sądów włoskich i sądów z innych państw członkowskich odnośnie do stosowania klauzuli naprawy, doszedł do wniosku, że istnieją poważne wątpliwości co do wykładni art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002.
- 15 W tych okolicznościach Corte d'appello di Milano (sąd apelacyjny w Mediolanie) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy [a] zasady swobody przepływu towarów i swobody świadczenia usług na rynku wewnętrznym; [b] zasada skuteczności europejskich reguł konkurencji i liberalizacji rynku wewnętrznego; [c] zasady skuteczności i jednolitego zastosowania prawa europejskiego wewnątrz Unii Europejskiej; [d] przepisy prawa wtórnego Unii Europejskiej, takie jak dyrektywa 98/71, a w szczególności jej art. 14, art. 1 rozporządzenia [Komisji (UE)] nr 461/2010 [z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych w sektorze pojazdów silnikowych (Dz.U. 2010, L 129, s. 52)] oraz [regulaminu nr 124 Komisji Gospodarczej do spraw Europy Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) – Jednolite przepisy dotyczące homologacji kół do samochodów pasażerskich i ich przyczep (Dz.U. 2006, L 375, s. 604; sprostowanie Dz.U. 2007, L 70, s. 413)], stoją na przeszkodzie takiej wykładni art. 110 rozporządzenia nr 6/2002, zawierającego klauzulę naprawy, która wyklucza obręcz kół stanowiącą replikę, wizualnie identyczną jak obręcz oryginalnie montowana w pojeździe przez producenta samochodów, posiadającą homologację na podstawie przywołanego regulaminu EKG ONZ nr 124, z pojęcia części składowej produktu złożonego (samochodu) celem umożliwienia jego naprawy i przywrócenia mu pierwotnego wyglądu?
- 2) W przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na pierwsze pytanie – czy przepisy w przedmiocie własności przemysłowej dotyczące zarejestrowanych wzorów, po wyważeniu interesów, o których mowa w pytaniu pierwszym, stoją na przeszkodzie dla zastosowania klauzuli naprawy w odniesieniu do produktów uzupełniających stanowiących replikę, które mogą być różnie dobrane przez klienta, przy założeniu, że klauzula naprawy musi być interpretowana w sposób zawężający i używana z ograniczeniem do części zamiennych w standardowej formie, to znaczy części, których forma została ustalona w sposób zasadniczo niezmienny w odniesieniu do wyglądu zewnętrznego produktu złożonego, z wyłączeniem innych części uznanych za zamienne, które mogą być dowolnie montowane zgodnie z gustem klienta?
- 3) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie nr 2 – jakie środki musi przyjąć producent obręczy kół będących replikami celem zapewnienia zgodnego z prawem obrotu produktami przeznaczonymi do naprawy i przywracania pierwotnego zewnętrznego wyglądu produktu złożonego?”.

Sprawa C-435/16

- 16 Porsche jest właścicielem szeregu wzorów wspólnotowych obręczy kół ze stopów aluminium.
- 17 Obręcze produkowane przez spółkę Acacia są sprzedawane w Niemczech, poprzez jej stronę internetową, skierowaną do konsumentów końcowych i dostępną w języku niemieckim. Zdaniem sądu odsyłającego niektóre z tych obręczy kół są identyczne z obręczami z aluminium spółki Porsche. Sąd ten zauważa, że zdaniem spółki Acacia produkowane przez nią obręcze przeznaczone do samochodów Porsche są wykorzystywane wyłącznie w pojazdach tego producenta. Spółka Porsche podnosi przed tym sądem, że przedmiotowe obręcze są również oferowane w kolorach i rozmiarach, które nie odpowiadają produktom oryginalnym.

- 18 Spółka Porsche wniosła przed Landgericht Stuttgart (sąd okręgowy w Stuttgarcie, Niemcy) skargę mającą zasadniczo na celu stwierdzenie, że produkowanie i sprzedaż przez spółkę Acacia przedmiotowych obręczy kół stanowi naruszenie należących do niej wzorów wspólnotowych. Sąd ten uwzględnił tę skargę.
- 19 Ponieważ apelacja wniesiona przez spółkę Acacia i R. D'Amatę została oddalona, te ostatnie podmioty złożyły środek zaskarżenia w trybie „Revision” do sądu odsyłającego. Sąd ten zauważa, że powodzenie tego środka zaskarżenia zależy kwestii, czy spółka Acacia może powołać się na zawartą w art. 110 ust. 1 rozporządzenie nr 6/2002 klauzulę „naprawy”. Tymczasem wykładnia tego przepisu stwarza więcej trudności.
- 20 W tych okolicznościach Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy stosowanie ograniczenia w ochronie w rozumieniu art. 110 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 6/2002 jest zawężone do części związanych kształtem, czyli takich części, których kształt jest zasadniczo określony w niezmienny sposób przez wygląd całego produktu, i w związku z tym nie może być przedmiotem swobodnego wyboru klienta – jak przykładowo obręcze samochodowe?
- 2) W przypadku udzielenia na pytanie pierwsze odpowiedzi przeczącej – czy stosowanie ograniczenia w ochronie w rozumieniu art. 110 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 6/2002 jest zawężone wyłącznie do oferty identycznych sprzętowo, a więc również produktów zgodnych pod względem kolorystyki i rozmiarów z produktami oryginalnymi?
- 3) Czy ograniczenie w ochronie w rozumieniu art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 ma zastosowanie na korzyść oferenta produktu zasadniczo naruszającego wzór, którego dotyczy powództwo, tylko wtedy, jeżeli oferent ten obiektywnie zapewnia, że jego produkt może być nabywany wyłącznie do celów naprawy, a nie również do innych celów, jak rozbudowa lub indywidualizacja całego produktu?
- 4) W razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie trzecie – jakie środki musi podjąć oferent produktu zasadniczo naruszającego wzór, którego dotyczy powództwo, aby obiektywnie zapewnić, że jego produkt może być nabywany wyłącznie do celów naprawy, a nie również do innych celów, jak rozbudowa lub indywidualizacja całego produktu?
- a) czy wystarczy, że oferent włączy do prospektu sprzedaży informację, że sprzedaż jest dokonywana wyłącznie do celów naprawy, aby przywrócić pierwotną postać całego produktu,
- b) czy też jest konieczne, aby oferent uzależnił dostawę od złożenia przez odbiorcę (podmiotu handlowego i konsumenta) pisemnego oświadczenia o wykorzystywaniu zaoferowanego produktu jedynie do celów naprawy?”.
- 21 Postanowieniem prezesa Trybunału z dnia 25 kwietnia 2017 r. sprawy C-397/16 i C-435/16 zostały połączone do celów procedury ustnej i wydania wyroku.

W przedmiocie wniosków o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo

- 22 Pismami, które wpłynęły do sekretariatu Trybunału, odpowiednio, w dniach 24 listopada i 1 grudnia 2017 r., spółki Porsche i Audi wystąpiły o postanowienie o otwarciu ustnego etapu postępowania na nowo na podstawie art. 83 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości.
- 23 Na poparcie swoich wniosków spółki Porsche i Audi zasadniczo podnoszą, że opinia rzecznika generalnego opiera się na twierdzeniach pozbawionych podstaw i że nie były one przedmiotem debaty kontradyktoryjnej dotyczącej w szczególności genezy klauzuli „naprawy” zawartej w art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002.

- 24 Na podstawie art. 83 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Trybunał może w każdej chwili, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, postanowić o otwarciu lub otwarciu ustnego etapu postępowania na nowo, w szczególności jeśli uzna, że okoliczności zawisłej przed nim sprawy nie są wystarczająco wyjaśnione, lub jeśli po zamknięciu ustnego etapu postępowania strona przedstawiła nowy fakt mogący mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Trybunału, lub też jeśli sprawa ma zostać rozstrzygnięta na podstawie argumentu, który nie był przedmiotem dyskusji między stronami lub podmiotami określonymi w art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- 25 W niniejszej sprawie nie zachodzi taki przypadek. Nie zostało bowiem w żaden sposób podniesione istnienie nowego faktu. Ponadto geneza klauzuli „naprawy” została poruszona w szczególności przez Komisję w jej uwagach na piśmie i była przedmiotem debaty między stronami podczas rozprawy. Trybunał zatem jest zdania, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, że dysponuje wszystkimi elementami koniecznymi do wydania rozstrzygnięcia.
- 26 Ponadto odnośnie do krytyki sformułowanej przez spółki Porsche i Audi wobec opinii rzecznika generalnego należy, po pierwsze, przypomnieć, że statut Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz regulamin postępowania przed Trybunałem nie stwarzają zainteresowanym stronom możliwości przedkładania uwag w odpowiedzi na opinię przedstawioną przez rzecznika generalnego (wyrok z dnia 25 października 2017 r., Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, pkt 23 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 27 Po drugie, zgodnie z art. 252 akapit drugi TFUE, zadaniem rzecznika generalnego jest publiczne przedstawianie, przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności, uzasadnionych opinii w sprawach, które zgodnie ze statutem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wymagają jego udziału. W tym względzie Trybunał nie jest związany ani opinią rzecznika generalnego, ani jej uzasadnieniem. W konsekwencji okoliczność, że jedna z zainteresowanych stron nie zgadza się z opinią rzecznika generalnego, bez względu na to, jakie kwestie poruszono w tej opinii, nie może sama w sobie stanowić powodu uzasadniającego otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo (wyrok z dnia 25 października 2017 r., Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 28 Z uwagi na powyższe Trybunał uważa, że nie należy zarządzać otwarcia ustnego etapu postępowania na nowo.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania drugiego w sprawie C-397/16 i pytania pierwszego w sprawie C-435/16

- 29 Poprzez pytanie drugie w sprawie C-397/16 i pytanie pierwsze w sprawie C-435/16, które to pytania należy zbadać łącznie i w pierwszej kolejności, sądy odsyłające zmierzają zasadniczo do ustalenia, czy art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 należy interpretować w ten sposób, że klauzula „naprawy” zawarta w tym artykule nie uzależnia wykluczenia ochrony na podstawie wzoru wspólnotowego odnoszącego się do wzoru, który stanowi część składową produktu złożonego wykorzystywaną do umożliwienia naprawy tego produktu złożonego w celu przywrócenia mu jego pierwotnego wyglądu, od przesłanki, że chroniony wzór zależy od wyglądu produktu złożonego.
- 30 Spółki Audi i Porsche oraz rząd niemiecki podnoszą zasadniczo, że klauzulę naprawy, o której mowa w art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002, stosuje się jedynie w odniesieniu do części produktu złożonego, którego wygląd warunkuje chroniony wzór, czyli którego kształt jest z góry narzucony, tak że obrys samochodowy ze stopów aluminium nie mogą wchodzić w zakres tego przepisu. Spółka Acacia, rządy włoski i niderlandzki oraz Komisja Europejska, uważają natomiast, że zastosowanie

klauzuli „naprawy” nie jest ograniczone do części, których kształt jest z góry przypisany, czyli do części, których kształt jest określony w zasadzie w sposób niezmienny przez wygląd produktu złożonego i z tego względu nie może być przedmiotem swobodnego wyboru klienta, tak że obręcze kół ze stopów aluminium mogą wchodzić w zakres stosowania tego przepisu.

- 31 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości przy dokonywaniu wykładni przepisu prawa Unii należy uwzględniać nie tylko jego brzmienie, lecz także jego kontekst oraz cele regulacji, której część on stanowi. Geneza przepisu prawa Unii również może dostarczyć informacji istotnych dla jego wykładni (zob. podobnie wyroki: z dnia 3 października 2013 r., Inuit Tapiriit Kanatami i in./Parlement i Rada, C-583/11 P, EU:C:2013:625, pkt 50; z dnia 1 lipca 2015 r., Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland, C-461/13, EU:C:2015:433, pkt 30; a także z dnia 18 maja 2017 r., Hummel Holding, C-617/15, EU:C:2017:390, pkt 22).
- 32 Zgodnie z art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 „ochrona z tytułu wzoru wspólnotowego nie przysługuje wzorowi [w odniesieniu do wzoru], który stanowi część składową produktu złożonego wykorzystywanego, w rozumieniu art. 19 ust. 1, do celów naprawy tego produktu złożonego, aby przywrócić mu jego pierwotną postać”.
- 33 W odróżnieniu do motywu 13 rozporządzenia nr 6/2002, który stanowi, że nie należy przyznawać ochrony zarezerwowanej dla wzorów wspólnotowych wzorowi odnoszącemu się do produktu lub zawierającemu się w produkcie stanowiącym część składową produktu złożonego, „od którego wyglądu uzależniony jest wzór” i który wykorzystywany jest do celów naprawy produktu złożonego w celu przywrócenia mu pierwotnego wyglądu, art. 110 ust. 1 tego samego rozporządzenia ogranicza się do stwierdzenia, że musi chodzić o „część składową produktu złożonego”, która musi być wykorzystywana [...] do celów naprawy tego produktu złożonego, aby przywrócić mu jego pierwotną postać”.
- 34 Z art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 wynika zatem, że fakt, iż wygląd produktu złożonego warunkuje wzór objęty ochroną, nie znajduje się wśród przesłanek wymienionych w tym przepisie.
- 35 Owa literalna wykładnia jest, w pierwszej kolejności, wsparta genezą klauzuli „naprawy”.
- 36 Należy bowiem zauważyć odnośnie do prac prawodawczych poprzedzających przyjęcie tej, że zarówno propozycja rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wzorów wspólnotowych (Dz.U. 1994, C 29, s. 20), jak i zmieniona propozycja rozporządzenia Rady w sprawie wzorów wspólnotowych (Dz.U. 2001, C 62 E, s. 173) zawierały przepis, który choć nie był sformułowany ściśle w takim samym brzmieniu, przewidywał w szczególności, że wzór zastosowany albo zawierający się w produkcie stanowiącym część składową produktu złożonego „od którego wyglądu uzależniony jest wzór” nie mógł korzystać z ochrony przysługującej względem wzoru wspólnotowego.
- 37 Niemniej jednak – jak zauważył zasadniczo rzecznik generalny w pkt 60–62 swojej opinii, ze sprawozdania prezydencji dla Komitetu Stałych Przedstawicieli (Coreper) nr 12420/00 z dnia 19 października 2000 r. [akta międzyinstytucyjne 1993/0463 (CNS)] wynika, że „w perspektywie porozumienia politycznego dotyczącego propozycji” Coreperowi przedstawiono dwie podstawowe kwestie, z których jedna dotyczyła części zamiennych. To sprawozdanie pokazało zatem, że większość delegacji w ramach tego komitetu uważało, iż trzeba, po pierwsze, aby brzmienie przedmiotowego przepisu było zbliżone do art. 14 dyrektywy 98/71, i po drugie, aby części zamienne były wyłączone spod ochrony przyznanej przez przyszłe rozporządzenie „jedynie w zakresie, w jakim są wykorzystywane w celu umożliwienia naprawy produktu złożonego w sposób prowadzący do przywrócenia mu jego wyglądu początkowego”.

- 38 To w tym kontekście wymóg przewidziany w treści przedmiotowego przepisu, taki jak ten znajdujący się w przytoczonej w pkt 36 niniejszego wyroku zmienionej propozycji Komisji, polegający na tym, by produkt, w którym wzór jest zawarty lub w stosunku do którego jest zastosowany, stanowił część składową produktu złożonego, „od którego wyglądu uzależniony jest wzór”, został pominięty przez ostatecznie w przepisie ostatecznie przyjętym przez Radę.
- 39 Z genezy art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 wynika, że brak ograniczenia zakresu tego przepisu do części, których kształt jest narzucony przez kształt produktu złożonego, wynika z wyboru dokonanego w trakcie procesu legislacyjnego.
- 40 Zapewne – jak podkreśliły spółki Audi i Porsche oraz rząd niemiecki – odniesienie do konieczności, żeby wygląd produktu złożonego „warunkował wzór chroniony” zachowano w treści motywu 13 rozporządzenia nr 6/2002. Niemniej jednak, zważywszy na motywy go poprzedzające, okoliczność ta nie wydaje się decydująca. Tymczasem – jak wynika z orzecznictwa Trybunału – o ile preambuła aktu wspólnotowego może doprecyzować jego treść, to jednak nie może być przywoływana w celu uzasadnienia odstępstw od samych przepisów danego aktu (wyrok z dnia 10 stycznia 2006 r., IATA i ELFAA, C-344/04, EU:C:2006:10, pkt 76 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 41 W tym kontekście i mając na uwadze intencję prawodawcy Unii, taką jak przypomniana w pkt 36–38 niniejszego wyroku, nie należy dokonywać ścisłej wykładni art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002, takiej jak ta przypomniana w pkt 30 niniejszego wyroku, wykładni bronionej przez spółki Audi i Porsche oraz przez rząd niemiecki, która byłaby oparta na uchylającym lub przejściowym charakterze tego przepisu.
- 42 W tym względzie, po pierwsze, klauzula naprawy z pewnością pociąga za sobą ograniczenie praw przysługujących właścicielowi wzoru, ponieważ przy spełnieniu przesłanek przewidzianych w art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 właściciel jest pozbawiony prawa wyłącznego, o którym mowa w art. 19 ust. 1 tego rozporządzenia polegającym na zakazie podmiotom trzecim używania takiego wzoru bez jego zgody, co mogłoby bowiem uzasadniać, że ten art. 110 ust. 1 stanowi przedmiot ścisłej wykładni. Tym niemniej ta okoliczność ten nie może uzasadniać uzależnienia stosowania tego przepisu od warunku w nim nieprzewidzianego.
- 43 Po drugie, choć art. 110 rozporządzenia nr 6/2002 nosi tytuł „Przepisy przejściowe” i stanowi ponadto w ust. 1, że klauzulę „naprawy” stosuje wyłącznie „[d]o czasu wejścia w życie [...] zmian do [tego] rozporządzenia”, należy stwierdzić, że przepis ten z uwagi na swój charakter jest przeznaczony do stosowania do momentu jego zmiany lub uchylecia na propozycję Komisji.
- 44 W drugiej kolejności – wykładnia art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 znajdująca się w pkt 34 niniejszego wyroku jest wzmocniona z analizą kontekstu, w który wpisuje się klauzula naprawy, ponieważ kontekst ten przemawia za spójną wykładnią przepisów rozporządzenia nr 6/2002 z jednej strony i przepisów dyrektywy 98/71 z drugiej strony.
- 45 W tym względzie przede wszystkim – jak zauważył rzecznik generalny w pkt 55 swojej opinii – zarówno projekt dyrektywy Parlamentu i Rady w sprawie ochrony prawnej wzorów (Dz.U. 1993, C 345, s. 14), jak i propozycja rozporządzenia wskazana w pkt 36 niniejszego wyroku, które zostały równolegle przedstawione przez Komisję, zawierały tę klauzulę „naprawy”, której działanie było ograniczone do części stanowiących część składową produktu złożonego „od którego wyglądu uzależniony jest wzór”. W odróżnieniu do tej propozycji dyrektywy klauzula „naprawy” rzeczywiście znajdująca się w dyrektywie 98/71 nie zawiera takiego ograniczenia. Tymczasem – jak zauważono w pkt 37 niniejszego wyroku – zmiana brzmienia klauzuli „naprawy” dokonana w trakcie prac legislacyjnych, które doprowadziły do przyjęcia rozporządzenia nr 6/2002, zawartej w art. 110 ust. 1 tego rozporządzenia, miała na celu zbliżenie tego brzmienia do brzmienia art. 14 dyrektywy 98/71.

- 46 Następnie – motyw 9 rozporządzenia nr 6/2002 stanowi, że przepisy prawa materialnego tego rozporządzenia powinny być dostosowane do odpowiednich przepisów dyrektywy 98/71.
- 47 Wreszcie z art. 110 ust. 2 rozporządzenia nr 6/2002 wynika, że wszelką propozycję Komisji zmierzającą do zmiany klauzuli „naprawy” należy przedstawić w tym samym czasie co zmiany proponowane w odniesieniu do klauzuli „naprawy”, o której mowa w art. 14 dyrektywy 98/71, zgodnie z art. 18 tej dyrektywy, ponieważ Komisja ma obowiązek również zgodnie z tymże art. 110 ust. 2 uwzględnić te zmiany.
- 48 Tymczasem art. 14 dyrektywy 98/71 nie zawiera wymogu, zgodnie z którym wygląd produktu złożonego musi warunkować chroniony wzór, co przemawia za interpretacją klauzuli „naprawy” w ten sposób, że nie jest ona poddana warunkowi, że od wyglądu produktu złożonego uzależniony jest wzór.
- 49 W trzeciej kolejności – wykładnia art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002, która znajduje się w pkt 34 niniejszego wyroku, nie jest wsparta celem realizowanym przez klauzulę „naprawy”, takim jak cel uściślony w uzasadnieniu propozycji rozporządzenia, o którym mowa w pkt 36 niniejszego wyroku.
- 50 Jak zatem wynika z tego uzasadnienia, ochrona przyznana przez wzory wspólnotowe może wywołać niepożądane skutki poprzez wyłączenie lub ograniczenie konkurencji na rynkach, w szczególności w odniesieniu do złożonych, trwałych i drogich produktów, takich jak pojazdy silnikowe, w odniesieniu do których ochrona wzorów, które mają zastosowanie do poszczególnych części, z których składa się produkt złożony, może stworzyć prawdziwy zamknięty rynek dla części zamiennych. W tym kontekście klauzula „naprawy” ma na celu zapobieganie tworzeniu zamkniętych rynków dla niektórych części zamiennych, a w szczególności ochrona konsumenta, który zakupił produkt długotrwały, który może być kosztowny, przed związaniem w nieskończoność z producentem produktu złożonego przy zakupie części zewnętrznych.
- 51 Tymczasem – jak zasadniczo zauważył rzecznik generalny w pkt 44 i 45 swojej opinii – to właśnie w celu ograniczenia powstania zamkniętych rynków dla części zamiennych klauzula „naprawy” ustanowiona w art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 przewiduje, że ochrona wynikająca z wzoru wspólnotowego nie rozciąga się na wzór wspólnotowy, jaki stanowi część produktu złożonego wykorzystywana do umożliwienia naprawy tego produktu złożonego w celu przywrócenia mu jego pierwotnego wyglądu.
- 52 Cel klauzuli „naprawy” polegający w pewnym stopniu na liberalizacji rynku części zamiennych jest zresztą potwierdzony przez motyw 19 i art. 14 dyrektywy 98/71, zgodnie z którymi zmiany krajowych przepisów prawnych dotyczących korzystania z wzoru części w celu naprawy produktu złożonego dla przywrócenia jego pierwotnego wyglądu są dozwolone tylko wtedy, gdy celem tych zmian jest liberalizacja odpowiedniego rynku części.
- 53 Z powyższego wynika, że zakres art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 nie jest ograniczony do części produktu złożonego, od wyglądu którego zależy chroniony wzór.
- 54 W świetle powyższych rozważań, na pytanie drugie w sprawie C-397/16 i na pytanie pierwsze w sprawie C-435/16 trzeba udzielić odpowiedzi, że art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 należy interpretować w ten sposób, iż klauzula „naprawy” ustanowiona w tym artykule nie uzależnia wykluczenia ochrony na podstawie wzoru wspólnotowego odnoszącego się do wzoru, który stanowi część składową produktu złożonego wykorzystywaną do umożliwienia naprawy tego produktu złożonego w celu przywrócenia mu jego pierwotnego wyglądu, od przesłanki, że chroniony wzór zależy od wyglądu produktu złożonego.

W przedmiocie pytania pierwszego w sprawie C-397/16 oraz pytania drugiego w sprawie C-435/16

- 55 Poprzez pytanie pierwsze w sprawie C-397/16 i pytanie drugie w sprawie C-435/16, które należy zbadać łącznie i w drugiej kolejności, sądy odsyłające zmierzają zasadniczo do ustalenia, przy spełnieniu jakiej przesłanki klauzula „naprawy” zawarta w art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 uzależnia wyłączenie ochrony na podstawie wzoru wspólnotowego w odniesieniu do wzoru stanowiącego część składową produktu złożonego wykorzystywaną do umożliwienia naprawy tego produktu złożonego w celu przywrócenia mu jego pierwotnego wyglądu.
- 56 W odniesieniu do pierwszego pytania w sprawie C-397/16 spółka Audi i rząd niemiecki twierdzą w istocie, że replika obręczy kół, estetycznie identyczna z oryginalną obręczą, nie jest objęta pojęciem części produktu złożonego przeznaczonej dla umożliwienia jego naprawy i przywrócenia mu pierwotnego wyglądu, tak że taka obręcz nie jest objęta klauzulą „naprawy”. Natomiast spółka Acacia, rządy włoski i niderlandzki oraz Komisja Europejska uważają, że replika obręczy kół, która jest estetycznie identyczna z oryginalną obręczą, zawiera się w pojęciu części składowej produktu złożonego przeznaczonej dla umożliwienia jego naprawy i przywrócenia mu pierwotnego wyglądu.
- 57 W odniesieniu do drugiego pytania w sprawie C-435/16 spółka Porsche, a także rządy włoski i niderlandzki oraz Komisja Europejska podnoszą w istocie, że dla objęcia repliki obręczy samochodowej zakresem klauzuli „naprawy” taka obręcz musi mieć identyczny wygląd co oryginalna obręcz kół. Z kolei spółka Acacia uważa, że klauzuli „naprawy” nie stosuje się do wszystkich „wzrostłych wariantów” oryginalnych obręczy.
- 58 Zgodnie z artykuł 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 ochrona z tytułu wzoru wspólnotowego nie przysługuje „w odniesieniu do wzoru, który stanowi część składową produktu złożonego wykorzystywanego, w rozumieniu art. 19 ust. 1, do celów naprawy tego produktu złożonego, aby przywrócić mu jego pierwotną postać”.
- 59 Z brzmienia tego przepisu wynika zatem, że zastosowanie klauzuli „naprawy” podlega szeregowi przesłanek związanych przede wszystkim z istnieniem wzoru wspólnotowego, a następnie wystąpieniem „części produktu złożonego”, i wreszcie potrzebą „użycia [...] w rozumieniu art. 19 ust. 1, w celu umożliwienia naprawy tego produktu złożonego dla przywrócenia jego pierwotnego wyglądu”.
- 60 W pierwszej kolejności należy zauważyć, że art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 wyklucza, przy spełnieniu przesłanek przewidzianych w tym przepisie, jakąkolwiek ochronę w odniesieniu do „wzoru wspólnotowego”. Wynika stąd – jak zasadniczo wskazał rzecznik generalny w pkt 90 i 91 swojej opinii – że ów art. 110 ust. 1 ma zastosowanie tylko do części, które podlegają ochronie na mocy wzoru wspólnotowego i które, jak wynika z art. 1 ust. 1 tego rozporządzenia, spełniają przesłanki dla ochrony określone w tym rozporządzeniu, w szczególności w art. 4 tego aktu.
- 61 W tym względzie, zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia nr 62002, ochrona wzoru stosowanego względem produktu lub zawartego w produkcie stanowiącym część produktu złożony jest zapewniona tylko w takim zakresie, w jakim z jednej strony część raz włączona w produkt złożony, pozostaje widoczna podczas normalnego użytkowania tego produktu, a z drugiej strony widoczne cechy części spełniają jako takie warunki nowości i indywidualnego charakteru, o których mowa w ust. 1 tego artykułu.
- 62 W niniejszej sprawie bezsporne jest, że taka sytuacja występuje w wypadku wzoru wspólnotowego obręczy kół samochodowych, których właścicielami są spółki Audi i Porsche.
- 63 W drugiej kolejności – art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 stosuje się wyłącznie w odniesieniu do „części produktu złożonego”.

- 64 Należy zauważyć, że rozporządzenie nr 6/2002 nie definiuje pojęcia „części produktu złożonego”. Z art. 3 lit. b) i c) tego rozporządzenia wynika, że z jednej strony „produkt” oznacza każdy przedmiot przemysłowy lub rzemieślniczy, włączając w to między innymi części przeznaczone do stworzenia produktu złożonego, a z drugiej strony „produkt złożony” oznacza produkt składający się z wielu części, które można wymienić w taki sposób, aby umożliwić demontaż i ponowne złożenie produktu. Ponadto wobec braku definicji pojęcia „części” w tym rozporządzeniu ustalenie znaczenia winno zostać dokonane zgodnie ze znaczeniem przyjętym zwyczajowo w języku potocznym (zob. podobnie wyrok z dnia 4 maja 2006 r., Massachusetts Institute of Technology, C-431/04, EU:C:2006:291, pkt 17 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 65 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że poprzez określenie „części produktu złożonego” art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 określa wiele komponentów, zaprojektowanych w celu złożenia w jeden przedmiot przemysłowy lub rzemieślniczy, które mogą być wymienione w taki sposób, aby umożliwić ich demontaż i ponowny montaż, i w przypadku braku których nie można normalnie użyć produktu złożonego.
- 66 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że obręcz kół samochodowych należy zakwalifikować jako „część produktu złożonego” w rozumieniu tego przepisu, przy czym obręcz stanowi element złożonego produktu, jaki stanowi samochód, w przypadku braku którego produkt ten nie mógł być normalnie używany.
- 67 W trzeciej kolejności – art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 ustanawia wymóg, aby dla celów stosowania klauzuli „naprawy”, część produktu złożonego była „używana w rozumieniu art. 19 ust. 1 w celu umożliwienia naprawy tego produktu złożonego”.
- 68 W tym względzie, po pierwsze, z art. 19 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 wynika, że „używanie” części w rozumieniu tego przepisu obejmuje, w szczególności, wytwarzanie, oferowanie, wprowadzanie do obrotu, import, eksport lub używanie produktu, w którym wzór jest zawarty bądź zastosowany, lub składowanie takiego produktu w tych celach. Jak zatem wynika z treści tego artykułu, pojęcie to jest szeroko rozumiane i obejmuje wszelkie wykorzystanie części w celu naprawy.
- 69 Po drugie, celem wykorzystania części musi być „umożliwienie naprawy” produktu złożonego. W tym względzie – jak zauważył zasadniczo rzecznik generalny w pkt 89 i 100 swojej opinii – wymóg, zgodnie z którym użycie części musi umożliwiać „naprawę” produktu złożonego, oznacza, że część jest niezbędna do normalnego użytkowania produktu złożonego lub innymi słowy, że wadliwy stan lub brak części może uniemożliwić takie normalne użytkowanie. Zatem możliwość powołania się na klauzulę „naprawy” wymaga, aby wykorzystanie części było konieczne w celu naprawy produktu złożonego, który uległ uszkodzeniu, w szczególności w wyniku braku części oryginalnej lub spowodowanego przez ten brak uszkodzenia.
- 70 Należy zatem z klauzuli „naprawy” wyłączyć wszelkie wykorzystanie części z uwagi na homologację lub z powodów osobistych, takich jak w szczególności wymiana części ze względów estetycznych lub dla indywidualizacji produktu złożonego.
- 71 W czwartej kolejności – art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 wymaga, dla celów stosowania klauzuli „naprawy”, aby naprawa produktu złożonego została przeprowadzona „w celu przywrócenia jego pierwotnego wyglądu”.
- 72 Mając na uwadze art. 3 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 6/2002 należy uznać, że wygląd produktu lub jego części wynika w szczególności z cech linii, konturów, kolorystyki, kształtu, tekstury lub materiałów samego produktu lub jego ornamentacji.

- 73 W tym względzie – jak zauważył rzecznik generalny w pkt 103 i 104 swojej opinii – części, o których mowa w art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002, mają wkład w wygląd produktu złożonego. Jak bowiem wskazano w pkt 60 niniejszego wyroku, przepis ten obejmuje jedynie te części, które korzystają z ochrony z tytułu wzoru wspólnotowego i które w związku z tym zgodnie z art. 4 ust. 2 lit. a) tego rozporządzenia pozostają widoczne podczas normalnego użytkowania produktu złożonego po ich zastosowaniu. Tymczasem część widoczna nieuchronnie ma swój udział w wyglądzie produktu złożonego.
- 74 Ponadto wymagane jest, aby naprawa była dokonana w celu przywrócenia „pierwotnego” wyglądu. Wynika stąd, że dla możliwości zastosowania klauzuli „naprawy” część musi być użyta w celu przywrócenia produktowi złożonemu wyglądu, jaki posiadał w momencie wprowadzenia go do obrotu.
- 75 Należy stwierdzić, że klauzulę „naprawy” stosuje się wyłącznie do części produktu złożonego, które są wizualnie identyczne z częściami oryginalnymi.
- 76 Taka interpretacja jest ponadto zgodna z art. 26 ust. 2 porozumienia w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej, które stanowi, że każdy wyjątek dotyczący wzorów przemysłowych musi mieć ograniczony zakres i nie może powodować nieuzasadnionego uszczerbku dla normalnego wykorzystania takich wzorów ani w sposób nieuzasadniony naruszać uzasadnionych interesów właściciela, biorąc pod uwagę uzasadnione interesy stron trzecich. Tak jest w niniejszym przypadku, ponieważ zastosowanie klauzuli „naprawy” ogranicza się do używania wzoru stanowiącego część produktu złożonego zastosowanego wyłącznie w celu umożliwienia skutecznej naprawy tego produktu złożonego w celu przywrócenia jego pierwotnego wyglądu.
- 77 W związku z tym wykluczone jest jakiekolwiek użycie części, które nie ma na celu przywrócenia produktowi złożonemu wyglądu, jaki miał on, gdy został wprowadzony do obrotu. Jest tak w szczególności w przypadku, gdy część zamienna nie odpowiada pod względem barwy lub rozmiaru oryginalnej części lub jeśli wygląd produktu został zmieniony od momentu wprowadzenia na rynek.
- 78 W świetle powyższych rozważań na pytanie pierwsze w sprawie C-397/16 i na pytanie drugie w sprawie C-435/16 trzeba udzielić odpowiedzi, że art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 należy interpretować w ten sposób, że klauzula „naprawy” zawarta w tym artykule uzależnia wyłączenie ochrony z tytułu wzoru wspólnotowego w odniesieniu do wzoru, który stanowi część składową produktu złożonego wykorzystywaną do umożliwienia naprawy tego produktu złożonego w celu przywrócenia mu jego pierwotnego wyglądu, od przesłanki, że część zamienna ma wygląd identyczny z wyglądem części pierwotnie zastosowanej w produkcie złożonym w momencie jego wprowadzenia do obrotu.

W przedmiocie pytania trzeciego w sprawie C-397/16 oraz pytań trzeciego i czwartego w sprawie C-435/16

- 79 Poprzez pytanie trzecie w sprawie C-397/16 oraz pytania trzecie i czwarte w sprawie C-435/16, które należy zbadać łącznie i w trzeciej kolejności, sądy odsyłające zmierzają zasadniczo do ustalenia, czy art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 należy interpretować w ten sposób, że aby możliwe było powołanie się na klauzulę „naprawy” ustanowioną w tym przepisie, producent lub sprzedawca części składowej produktu złożonego muszą dopilnować, aby część produktu złożonego wykorzystana w ten sposób mogła zostać nabyta wyłącznie w celach naprawy i – w takim wypadku – określić w jaki sposób ma to nastąpić.
- 80 W tym względzie spółka Audi twierdzi, że zastosowania klauzuli „naprawy” nie da się pogodzić z bezpośrednią sprzedażą replik części konsumentom końcowym, tak że producenci replik części muszą ograniczyć się do dystrybucji swoich produktów do warsztatów naprawczych. Spółka Porsche twierdzi, że producent replik części musi obiektywnie zapewnić, aby jego produkt można było nabyć tylko do celów naprawy, a nie do innych celów, takich jak indywidualizacja produktu złożonego. Rząd

włoski i Komisja uważają w istocie, że producent części zamiennych jest zobowiązany do przyjęcia ogólnych środków kontrolnych opracowanych w celu zapewnienia legalnego wykorzystania tych replik. Spółka Acacia ze swej strony sugeruje, że wcześniejsza pisemna informacja dla klienta, że części są przeznaczone do umożliwienia naprawy złożonego produktu w celu przywrócenia jego pierwotnego wyglądu, stanowią środek zgodny z wymaganiami równowagi interesów wchodzących w grę.

- 81 Jak zatem wynika z brzmienia artykułu 110 ust. 1 rozporządzenia 6/2002, przepis ten wyklucza ochronę z tytułu wzoru wspólnotowego w odniesieniu do wzoru, który stanowi część składową produktu złożonego wykorzystywaną do celów naprawy tego produktu złożonego, aby przywrócić mu jego pierwotny wygląd. W tym względzie w niniejszym wypadku używanie obejmuje w szczególności – jak przypomniano w pkt 68 niniejszego wyroku – wytwarzanie, oferowanie, wprowadzanie do obrotu, import, eksport lub używanie produktu, w którym wzór jest zawarty bądź zastosowany, lub składowanie takiego produktu w tych celach.
- 82 W związku z tym ważne jest ustalenie, czy w przypadku takiego używania – jak ma to miejsce w sprawie w postępowaniu głównym – w procesie wytwarzania i sprzedaży takiego produktu art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 nakłada na producenta i sprzedawcę tego produktu, którzy zamierzają go wyprodukować i sprzedać w celu umożliwienia jego skutecznego wykorzystania, przy spełnieniu przesłanek określonych w tym przepisie, pewnych obowiązków w zakresie przestrzegania tych przesłanek przez użytkowników na dalszym etapie łańcucha dostaw.
- 83 W tym względzie należy zauważyć, że wyjątek, który klauzula „naprawy” ustanawia od zasady ochrony na podstawie wzoru, wymaga od użytkownika końcowego danej części używania jej zgodnie z warunkami ustanowionymi w art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002, a mianowicie tego, by postępował z tymi częściami w taki sposób, aby naprawić dany produkt złożony w celu przywrócenia jego pierwotnego wyglądu.
- 84 Należy również pokreślić, że przepis ten ustanawia, w szczególnych celach określonych w pkt 51 niniejszego wyroku, odstępstwo od systemu ochrony wzorów i że potrzeba zachowania skuteczności tego systemu zabezpieczeń wymaga ze strony korzystających ze wspomnianego odstępstwa, aby w jak największym stopniu przyczyniali się do zapewnienia ścisłego przestrzegania, w szczególności przez użytkownika końcowego, warunków określonych w art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002.
- 85 W tym kontekście o ile nie można oczywiście oczekiwać od producenta lub sprzedawcy części składowej produktu złożonego, aby zagwarantował w sposób obiektywny i w każdych okolicznościach, że produkowane przez niego lub sprzedawane części dla celów wykorzystania zgodnie z warunkami określonymi w art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 są rzeczywiście używane przez użytkowników końcowych zgodnie z tymi warunkami, o tyle jednak pozostaje faktem, że aby móc skorzystać z odstępstwa ustanowionego w tym przepisie, taki producent lub taki sprzedawca podlega, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 131, 132 i 135 swojej opinii, obowiązkowi zachowania należytej staranności jeśli chodzi o przestrzeganie tych warunków przez użytkowników na dalszym etapie łańcucha dostaw.
- 86 W szczególności spoczywa na nich przede wszystkim obowiązek jasnego i widocznego poinformowania użytkownika na dalszym etapie łańcucha dostaw poprzez wskazanie na produkcie, na jego opakowaniu, w katalogach lub dokumentach sprzedaży z jednej strony, że części te zawierają wzór, którego nie są właścicielami, a z drugiej strony – że części te są przeznaczone wyłącznie do wykorzystania w celu umożliwienia naprawy produktu złożonego w celu przywrócenia mu jego początkowego wyglądu.
- 87 Następnie ich obowiązkiem jest zapewnienie, za pomocą odpowiednich środków, w tym w szczególności środków umownych, by użytkownicy na dalszym etapie łańcucha dostaw nie przeznaczali tych części do użytku, który jest niezgodny z warunkami określonymi w art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002.

- 88 Wreszcie ów producent lub sprzedawca musi powstrzymać się od sprzedaży takiego produktu, gdy tylko się dowie lub gdy w świetle wszystkich istotnych okoliczności ma uzasadnione powody, aby wiedzieć, że część ta nie zostanie wykorzystana w warunkach wskazanych w art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002.
- 89 Mając na uwadze powyższe rozważania, na pytanie trzecie w sprawie C-397/16 i na pytania trzecie i czwarte w sprawie C-435/16 należy udzielić odpowiedzi, iż art. 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 należy interpretować w ten sposób, że dla skorzystania z możliwości powołania się na klauzulę „naprawy” zawartą w tym przepisie producent lub sprzedawca części składowej produktu złożonego mają obowiązek zachowania należytej staranności w zakresie przestrzegania przez użytkowników na dalszym etapie łańcucha dostaw warunków nałożonych przez ten przepis.

W przedmiocie kosztów

- 90 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

- 1) Artykuł 110 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 6/2002 z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów wspólnotowych należy interpretować w ten sposób, że klauzula „naprawy” zawarta w tym artykule nie uzależnia wykluczenia ochrony na podstawie wzoru wspólnotowego odnoszącego się do wzoru, który stanowi część składową produktu złożonego wykorzystywana do umożliwienia naprawy tego produktu złożonego w celu przywrócenia mu jego pierwotnego wyglądu, od przesłanki, że chroniony wzór zależy od wyglądu produktu złożonego.
- 2) Artykuł 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 należy interpretować w ten sposób, że klauzula „naprawy” zawarta w tym artykule uzależnia wyłączenie ochrony z tytułu wzoru wspólnotowego w odniesieniu do wzoru, który stanowi część składową produktu złożonego wykorzystywaną do umożliwienia naprawy tego produktu złożonego w celu przywrócenia mu jego pierwotnego wyglądu, od przesłanki, że część zamienna ma wygląd identyczny z wyglądem części pierwotnie zastosowanej w produkcie złożonym w momencie jego wprowadzenia do obrotu.
- 3) Artykuł 110 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002 należy interpretować w ten sposób, że dla możliwości powołania się na klauzulę „naprawy” zawartą w tym przepisie, producent lub sprzedawca części składowej produktu złożonego mają obowiązek zachowania należytej staranności w zakresie przestrzegania przez użytkowników na dalszym etapie łańcucha dostaw warunków nałożonych przez ten przepis.

Podpisy